

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 127 (3289) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Gondolatból lesz a tett

(P. I.) Igen, ez a logikus sorrend. Megszületik a gondolat, a gondolatból kimondott, vagy leirt szó lesz és azután következik a tett. Lehet, hogy amikor kipattan egy gondolat a lélek-ből, nem is gondolunk arra, hogy az események egész sorozatát indítjuk el vele. Lehet, hogy még a legkisebb eredményre sem számítunk. A gondolatból pedig hamarosan kimondott, vagy leirt szó lesz és azután rendszeren következik a tett.

Igy történt ez most is. Amikor Gyenge József néhány héttel ezelőtt megírta kis cikkét Nagyvárad szellemi életéről, különös tekintettel a munkásság helyzetére, bizonyára nem gondolt arra, hogy a cikk nyomán megindult eszmecsere 38 szép ajándékkönyvben fog kivirágozni. Mert az történt, hogy a Gyenge József cikke nyomán vita indult. Többen is hozzászóltak a kérdéshez. Sok szép gondolat, terv, megállapítás vetődött fel s bizonyára sok elhatározás és elszá-nás érlelődött meg a lelkekben. Meg vagyunk győződve arról, hogy egy szó sem hangzott el hiába. Már csak azért sem, mert a vitatott kérdések a legtisztább és legönzetlenebb közér-dek keretében mozogtak.

Amint már említettük, az eszmecsere 38 szép ajándékkönyvben virágozott ki. A könyveket Juhász Rezső nyugalmazott tisztviselő juttatta el a cikkek hatása alatt a Munkaközponthoz. Mind értékös irodalmi könyv. Nagy István titkár már át is vette őket. Nem azért említettük meg ezt a példaadó tettet, hogy az adományozó hiúságát legyezzük vele. Nem azért tette. Nem is akart nyilvános elismerést. De bizonyítani kívántuk, hogy a köz érdekeiben támadt tiszta gondolat milyen eredményt tud elérni, ha ön-zetlen szöszölőj vannak. Megérzik a gondolat és megérzik a kimondott, vagy leirt szón, hogy valaki milyen érdekeket burkolt bele. Megérzik rajta, hogy szív és lélek van benne, hogy nem önző szándékokból, hanem mások érdekében, a köz szolgálatára íródott. Az ilyen gondolatnak és szónak mindig visszhangja támad tettekben. Akármilyen kicsi is az a tett, akármennyire is csak csepp a köz-nyösség nagy tengerében, mégis eredmény. A gondolat, a szó gyümölcse.

S ha már ezzel a kérdéssel foglalkozunk, érdemes még néhány gondolatot felvetni a tettek kicsiségéről és nagyságáról. Ne biggyesse senki az ajkát arra, hogy 38 ajándék könyvnek ilyen nagy jelentőséget tulajdonítunk. De kérünk mindenkit: mutassák ki, hogy nagy ünnepi beszédek, nagy frázispuffogatások vajjon mit eredményeztek. Azt hisszük, hogy a 38 ajándékkönyv toronymagasságban áll az összes eredmények felett.

Lampedusa után

További angol partraszállás kísérletekre számítanak Berlinben

Brit gyorsnaszádok újabb sikertelen zavaró támadása a német hajókaravánok útjai ellen. Több naszádot találat ért

— Argentínában megszűnt a kivételes állapot —

Róma. (MTI.) A *Messagero* berlini távirat alapján kiemeli berlini politikai köröknek azt a megállapítást, hogy az angol haderő osztagainak Lampedusa szigete ellen irányult támadását milyen fényes sikerrel verték vissza az olasz katonák. Berlini politikai körökben megállapítják, hogy ha ennek a harci cselekménynek az lett volna a célja, hogy kikémselje a sziget védelmének ellenálló erejét, akkor az ellenség tovább is fenn fogja tartani azt a szándékát, hogy birtokába vegye a szigetet. Az a fogadtatás azonban, amiben az olasz katonák a támadókat részesítették, nagyszerű bizonyítékát szolgáltatja nemcsak a harci akaratnak, hanem a kiváló háborús felkészültségnek is.

Berlini jelentés szerint — mint a *Pest* írja — a német főváros beavatott körében nem csinálnak titkot abból a

határozott feltevésből, hogy a lampedusai partraszállási kísérletet több hasonló vállalkozás fogja követni. A német sajtóban általában Pantellériát tartják a legfenyegetettebb helyzetben levőnek. Ugyanakkor nyomatékosan rámutatnak az említett körök minduntalan arra, hogy bárhol következnek be az ellenség ilyenfajta kísérletei, mindenütt teljesen felkészülten állanak a várható támadásokkal szemben. A nagyrészt semleges körökből származó értesülések szerint Londonban mind nyitabb és határozottabb módon, gyakori tüntetésekkel követelik a partraszállást. A Wilhelmstrassehoz közelálló körök ebben a tényben, különösen a londoni nyilvános tüntetésekből nagyfokú elégedetlenség és fejesztettség jelét látják.

De Brion hangsúlyozta, hogy biztosítani fogja a francia önkénteseket arról, hogy a bolsevizmus elleni harcukat egész Franciaországban feszült figyelemmel kísérik.

Megtartotta első minisztertanácsát az új argentin kormány

Buenos-Airesből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az új argentin kormány kedden tartotta az első minisztertanácsot. A két órás tanácskozás után közölték a sajtóval, hogy a kivételes állapotot azonnal felfüggesztik, mert az országban általános a nyugalom és a mozgalmat mindenütt helyesléssel fogadták. A továbbiakban kifejezésre juttatták, hogy Argentínának a háborúval kapcsolatos állásfoglalását a hétfői kiáltványban foglaltak teljes mértékben kifejezték, ehhez legfeljebb annyi a hozzátenni való, hogy Argentína az amerikai testvéreibehez való közeledést, nemcsak szavakkal, de tettekkel is teljesíteni fogja.

Washingtonból jelentik: (B. T.) Roosevelt elnök és Marshall vezérkari főnök a Tunéziában szerzett tapasztalatokra való tekintettel, hirtelen azt tervezik, hogy az amerikai légierőt függetlenné teszik a hadseregtől, illetve a haditengerésztől. Az amerikai légierő ugyanis jelenleg nem önálló fegyvernemként szerepel, hanem be van osztva a hadseregbe, illetve a haditengerészetbe. A tervek szerint a légierőt egyenlővé teszik a hadsereggel és haditengerészetrel.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A bányamunkások és a bányatulajdonosok között az Egyesült Államokban a harc változatlanul folyik. A brit hirszoigalat közlése szerint Lewis kedden tüntetően otthagyta az üléstermet, amelyben a munkások és munkaadók képviselői között folyt az értekezlet. Kijelentette, hogy az értekezlet nem egyéb pusztán komédiánál, mert a bányatulajdonosok barátságatlan magatartása sérti a bányászokat és az általános nemzeti érdekekkel sem egyeztethető össze.

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: A keddi hadijelentés kiegészítésekképp közlik, hogy az olasz torpedóvető repülőgépek támadása során különösen kitűntette magát Francesco Pandolfo hadnagy és Giovanni de Mauresis segédtsízt.

Az olasz haderő május havi veszteséglistája

Róma. (MTI.) Az ellenséges propaganda újabb inváziós fenyegetéseivel foglalkozva, az olasz lapok egyöntetűen kijelentik, hogy a tengelyhatalmak kézen állanak mindenféle eshetőségre és támadás elhárítására.

Róma. (MTI.): Az olasz haderő főparancsnoksága közli a május havi veszteséglistát. Ebben a listában benne vannak azok a veszteségek is, amelyek régebbiek, de az előző listák még nem kövölték. A veszteségek a következők:

I. A hadseregnél és fasiszta miliciánál. 1. Északafrikában: elesett 2571.

megsebesült 4950, eltűnt 97.582. II. Oroszországban: elesett 627. Ez a veszteség azonban benne van a 16-ik számú veszteséglista adataiban. 3. A Balkánon és a többi elfoglalt területeken: elesett 532, megsebesült 1167, eltűnt 1695. 4. Az anyaország területén: elesett 209, megsebesült 318, eltűnt 169.

II. A haditengerésznél: elesett 226, megsebesült 461, eltűnt 582.

III. A léghaderőnél: elesett 106, megsebesült 73, eltűnt 63.

IV. A kereskedelmi tengerésznél: elesett 236, megsebesült 34.

Heves japán-amerikai légi harc a Salamon szigetek fölött

Berlin. (MTI.) Az *Interinf* jelenti: Egy német hajókaraván biztosítókötélkeinek azonnali és hatásos elhárításába ütköztek azok a brit gyorsnaszádkötélkek, amelyek június 9-re virradó éjszaka a Dünkirchen és Calais közötti tengerrezen intéztek zavaró támadási kísérleteket a német hajókaravánok útjai ellen. A rövid csotározás során több brit naszádot ért súlyos találat. A brit gyorsnaszádkötélkeket hamarosan elűzték hajóink. Német részről nincs veszteség.

Tokió. (MTI.) A NTI jelenti: Mint a japán főhadiszállás jelenti, a Salamon szigetek csoportjához tartozó Russel sziget fölött június 7-én heves légi har-

cokra került sor a japán tengerészeti légierő és az ellenséges légierők között. Ez alkalommal 49 ellenséges repülőgépet lőttek le. Hat japán gép még nem tért vissza támaszpontjára.

Madrid. (MTI.) A NTI jelenti: Mint San Franciskóból jelentik, Attu szigetéről 4000 északamerikai sebesült érkezett a városba. A katonák legnagyobb részének lefagyott a lába.

Páris. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: De Brion nagykövet tegnap elutazott Párisból berlini irányban. Mint jelentik a keleti arcvonalra megy, hogy elvigye az ottlevő francia önkénteseknek Petain államfő és Laval elismerését. A rádióknak adott rövid nyilatkozatában

Tengerésztisztjelölteket vesznek fel

A MTI jelenti: A magyar tengeri kereskedelmi hajók tisztikarának utánpótlására tisztjelölteket vesznek fel.

A felvétel feltételei a következők: 1. magyar honosság, tiszta keresztény származás. 2. 18—24 év közötti életkor. 3. Teljesen egészséges szervezet. 4. Fedélzeti tiszti pályára jelentkezők részére valamely hazai gimnázium érettségi vizsgájának sikeres letétele, géptiszti pályára jelentkezők részére valamely hazai állami felsőipari szakiskola gépészeti szakiskolájának sikeres elvégzése.

Fenti feltételeknek minden tekintetben megfelelő jelöltek részére a m. kir. tengerészeti hivatal részletes tájékoztatást küld, amennyiben erre vonatkozó írásbeli kérelmüket június 25-ig betértesztik. Okmányok beküldése mellőzendő. A hivatal címe: M. Kir. Tengerészeti Hivatal, Budapest, II. Lánchíd-utca 7.

Milyen munkalehetőségeket kínál a Munkaközvetítő?

A nagyváradi m. kir. állami Munkaközvetítő Hivatal (Szilágyi Dezső-u. 28. Telefon 25—76.) jelentése az 1943. évi június hó 9-én kelt kimutatása szerint az elmúlt héten elhelyezett 185 egyént.

Jelenleg foglalkozást kaphatnak:

1 villanyserelő, 1 timár, 3 asztalos, 2 vasztergályos, 1 kosárfonó, 2 mindenes-szolga, 1 bejáró-takarítónő, 13 napszamos, 8 gyárimunkásnő, 2 mindenesleány, összesen: 34 egyén.

Foglalkozást keresnek:

20 ipari szakmunkás, 23 gyári betanított és egyéb segédmunkás, 3 tisztviselő, 5 mindenes-szolga, 11 mindenesleány, 5 bejáró-takarítónő, 5 mindenes-szakácsnő, 1 kapus, összesen: 73 egyén.

Betöltendő tanonchelyek:

1 kereskedő tanonc (4 középiskolával), 1 cipész, 1 borbély, összesen: 3 egyén.

Jól sikerült műsoros előadás volt a Hegyi Kulturházban

Nagyvárad. A Hegyi Kulturház műkedvelői kitünően sikerült tarka műsort rendeztek, amelynek keretében Emődi Gyuláné, Szabó Ilonka, Simon Mancika, Lévai Mariska, Emődi Gyula, Agódi Pista, Májor Feri szórakoztatták a szépszámu közönséget. *Misik* Baba és *Szücs* Jolika magyar táncá után, *Venczel* Pál, a műsor rendezője, két saját szerzeményű versét adta elő hatáson. *Szedressy* Andor, a Kulturház elnöke — aki zongoráját díjtalanul kölcsönözte az előadásra — önálló és a műsort kísérő zenészekkel szerepelt a közönség nagy tetszése mellett. *Szedressy* Andor érdeme egyébként a szereplő fiatalság zenei betanítása is, amiért külön elismerés illeti.

Itt említjük meg, hogy pünkösd csásarnapján délután hangos film lesz a Hegyi Kulturházban, pünkösd hétfőjére pedig kirándulást tervez a fiatalság. Rossz idő esetén a kirándulás helyett, tarka-est lesz a Hegyi Kulturházban, változatos műsorral.

Ujabb kormányrendelet módosítja a régebbi légoptalmi rendelkezéseket

Elsősorban a nőtleneket és gyermektleneket kötelezik légó szolgálatra

A Hivatalos Lap mai számában megjelent kormányrendelet módosítja és kiegészíti a különleges légvédelmi szolgálatra vonatkozó régebbi rendelkezéseket. A rendelet felsorolja a különleges szolgálat alól mentesített csoportokat, majd megállapítja, hogy a férfiak közül elsősorban a nőtleneket, majd sorban a nős gyermektleneket kell ilyen szolgálatra kijelölni és igénybevenni. Az a férfi, akit ilyen különleges légvédelmi szolgálatra kijelöltek, a honi légvédelmi készülség ideje alatt, évenként legalább 6 hónapon át folyamatos légvédelmi szolgálatot köteles teljesíteni. Ezen a folyamatos szolgálaton felül a szükséghez képest évenként legfeljebb 30 napra terjedő esetenkénti légvédelemre kötelezhető. Az így szolgálót teljesítők a szolgálat tartama alatt laktanyaszertől elhelyezésben részesülnek, természetbeni étellemezést, egyenruhát és a honvédelmi miniszterrel egyetértésben megállapított összegű készpénz-járandóságot kapnak. Azoknak a személyeknek, támogatásra szoruló hozzátartozóit, akik a most megjelent rendelet értelmében teljesítenek különleges légvédelmi szolgálatot, hadiségélyben kell részesíteni.

Zsidó matrózokat toborzott Nagyváradon egy ál hajóskapitány

Amikor viharfelhők tornyosultak a láthatáron, felhúzták a vitorlákat és elűnt a Körös partjáról

Nagyvárad, június 9. Pár nappal ezelőtt egy hajóskapitányi egyenruhába öltözött férfi jelent meg Várad utcáin és a kalandos utazásra hajlamos váradai zsidó fiatalbereknek szívesen ecsetelte a tengerész-élet gyönyörűségét. Elmondotta, hogy mint a „Stida” hajózási vállalat egyik tisztje felhatalmazása van arra, hogy hajójára fiatalbereket toborozzon, kikkel azután a Dunán Triesztig fogja lebonyolítani a hajózási forgalmat.

Ki is válogatott magának egy tucat fiatal zsidófiút, elkérte irataikat, ki-nevezte őket matrózoknak, kitűnő ellátást és havi 280 pengő fizetést ígért számukra. Kijelentette, hogy „ruhát is kapnak” és gondoskodás történik megfelelő kiképzésről.

Közben azonban tudomására jutott a zsidó Pártfogó Irodának is a fantasztikus toborzás híre és a rendőrség is

kutatni kezdett a hajóskapitány munkája ügyében. Megállapította, hogy újabb szélhámos garázdálkodik a városban, mert „Stida” nevű hajózási vállalat nem létezik Budapesten. A szélhámos neve *Eisler* József 40 éves tasi illetőségű csaló és sikkasztó, akit hasonló ügyekért országosan köröznék.

Mielőtt a szélhámos rendőrkézre került volna, gyorsan elvitorlázott a városból, itt felejtve a zsidó tengerész jelölteket.

Egyelőre nem sikerült megállapítani, hogy *Eisler* miért akarta megszabadítani Nagyváradot 12 zsidó fiatalembertől. Egyes hírek szerint el akarta adni őket, azonban a különös seltelés célja mindaddig homályos marad, míg az országosan körözött szélhámost el nem fogják.

Öt budapesti bank és vidéki fiókjai bonyolítják le a keresztény kereskedők és iparosok hitelellátását

30 millió pengő áll rendelkezésére az ország keresztény kereskedőinek és iparosainak ellátására

Nagyvárad, június 9. Olvasóink bizonyára emlékeznek arra a beszámolóra, amelyet az Ipartestület választmányi üléséről közöltünk egyik legutóbbi számunkban. Ebben a beszámolóban ismertettük az Ipartestület elnökének azt a bejelentését, amely szerint a Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókja harminc millió pengőre emelte a kisiparosok rendelkezésére álló hitelkeretét. A bejelentést természetesen minden magyarázat és hozzáfűzés nélkül adtuk vissza. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank fiókja most a fent említett bejelentéssel kapcsolatban a következők közlésére kért bennünket:

„A keresztény kereskedők és iparosok hitelellátására öt budapesti pénzügyi és pedig:

- a Budapest-Székesfővárosi Községi Takarékpénztár,
- a Magyar Általános Hitelbank,
- a Magyar Lezámitó- és Pénzváltóbank,
- a Pesti Hazai Elő Takarékpénztár

Egyesület és a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, az állami hivatalos pénzügyi szervek közbejöttével, először 20 millió pengő hitelkeretet állapított meg, mely még a múlt év végén 30 millió pengőre emeltetett fel. Ezt a hitelkeretet tehát nem annak egy vidéki fiókja, hanem öt intézet együttesen tartja az ország keresztény kereskedőinek és iparosainak rendelkezésére.

Az ilyen hitelek az erre szolgáló úrlapokon a fent megnevezett öt pénzügyi intézet budapesti központjánál, vagy azok vidéki szervei útján igényelhetők és a hitelkéretek elbírálása, illetve azok folyósítása kizárólag a Budapesten székelő u. n. „Keresztény Kereskedelmi Hitelek Bizottsága” döntésétől függ. Ez a 30 millió pengő hitelkeret pedig nem — mint b. lapjuk fentidézett közleményében olvasható — a nagyváradi, hanem az egész ország összes keresztény kereskedőinek és iparosainak rendelkezésére áll.”

Mozik műsora:

APLOLLÓ: Edes ellenfél.
BELVÁROSI: Boldogság a vége.
CASINO: Pacsirta.
KORONA: A nagy per.

Szerencsétlenséget okozott a talált gránát

Nagyvárad. Serbán Gábor széltől, 11 éves földműves gyerek a mezőn legeltetett s közben egy régen eldobott gránátot talált, amivel játszadozni kezdett. A gránátot kövekkel ütögetni kezdte s a zajra oda-jött *Drimba* Péter földműves, aki kíváncsian várta, hogy mi fog történni. Néhány perc múlva a gránát felrobbant a gyermek kezében, akinek kezét teljesen szétroncsolta. *Drimba* Pétert pedig darabokra tépte és ott, a helyszínen meghalt. Serbán Gábort súlyos sebeivel a nagyváradi kórházban ápolják.

Mikac köteleles az apas apanázst adni vejjének?

A Magyar Tudósító jelenti: Egy nagyvállalat tisztviselője, pert indított apósa ellen. Keresetében előadta, hogy amikor évekkal ezelőtt házasságot kötött, apósa irásban kötelezte magát évi 3000 pengő apanázst fizetésére. Körülbelül egy évvel ezelőtt a házastársak szétváltak és a férjet nő-, valamint gyermektartásdíj fizetésére kötelezték. A férj azaz érvelt, hogy az após a házassági terhek könnyítésére vállalta az apanázst fizetését, már pedig a házasság folytán a terhek tovább is érintik, mert tartásdíjat kell fizetnie, ezért az apanázst továbbra is igényt tart. A törvényszék a keresetet lényegileg azért utasította el, mert állítása szerint a járadék-hozomány rendeltetése és célja a házassági terhek megkönnyítése, már pedig ez a cél az életközösség megszűnésével megszűnt. Fellebbezés folytán az ügy az ítélőtábla Móra Mihály-tanáosa elé került, amely a törvényszék ítéletét helybenhagyta. Az ítélet irányelvül szolgáló indokolásában a tábla a következőket szögezte le: Jogszabály, hogy járadék-hozomány úgy tekintendő, mintha a hozománytadó a hozomány tőkét visszatarthatta volna és a járadék-hozomány a visszatartott tőke kamata. Kétségtelen, hogy ennek sem lehet más célja, mint a házassági terhek viselésének megkönnyítése a férj részére. Akkor tehát, amikor a házassági életközösség megszűnik és közös házassági terhek többé nincsenek, nyilvánvaló, hogy a férj részéről a járadék-hozomány többé nem követelhető. Az állandó bírói gyakorlat szerint azonban még a rendes hozomány is visszakövetelhető a házassági életközösség megszűnésakor, ha a házasság erre a házassági szerződésben megegyeztek. Jelen esetben a járadék-hozományt az apa ígérte és fizette is a házassági életközösség fennállásáig. A kir. ítélőtábla álláspontja szerint kétségtelen, hogy ha megegyezés esetén a rendes hozomány is visszakövetelhető az életközösség megszűnéskor, még kevésbé követelhető a férj a járadék-hozomány fizetését akkor, amikor a fizetési kötelezettség csak a házassági életközösség tartamára szól.

Nyugalom állt be az egész keleti arcvonalon

Sztalin különleges kubáni támadási parancsa eddig 25 szovjet hadosztályba és 12 páncélos dandárba került

Lampedusa szigetén teljes kudarcba fulladt az angol partraszállás

Berlin. (MTI.) A Német Távírti Iroda katonai tudósítója közli a Lampedusa sziget elleni támadásról, hogy az az első partraszállási kísérlet volt Olaszország ellen. A kísérlet a támadók teljes kudarcával végződött. A támadást egy zászlóaljnyi partraszállásra külön kiképzett és felszerelt katonasággal hajtották végre. Lampedusa szigete 20 négyzetkilométer.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A szovjet haderő a kubáni hídfőállás ellen intézett negyedik nagy támadásának visszaverése után az egész keleti arcvonalon nyugalom állt be. A német és román csapatok a kubáni hídfő vidékén másfél hónap alatt négy nagy bolsevista támadást húsítottak

meg. Legalább 25 szovjet hadosztály és 10—12 páncélos dandár elvérzett. Hogy szovjet részről milyen nagy jelentőséget tulajdonítottak a kubáni hídfő elleni vállalkozásnak, mutatja Sztalin személyes parancsa, amely szerint a német hídfőállást bármilyen áron el kell foglalni.

nak előnye. A lampedusai kísérlet azt bizonyítja, hogy a drámai helyzet külső látszata ellenére az olasz katonákat igen szilárd harci akarat hatja át. Ez az epizód azt is megmutatta, hogy az olasz terület minden pontján, még a legparányibb helyen is, olyan védelmi rendszer uralkodik, amely a központi és általános vezéstől függetlenül önműködően működésbe léphet, míg a központi szerveze a szükséges pillanatban lép majd akcióba.

Berlin. (MTI.): Az Interinf jelenti: A gorkiji Molotov páncélművek ellen a német légiere kezdte virradó éjszaka újabb támadást intézett. Főként az eddig okozott károk megállapítása céljából. A világitóbombákkal elárasztott ipartelepekről készült fényképek szerint az egész ipareszernok csaknem teljesen elpusztult. A Fekete tenger partvidékén a német repülőgépek megemmisítették nyolevan tehergépkocsit. Éjjel-nappal bombázták a bolsevista menetoszlopokat. A földi arcvonalon kedden csak igen csekély harcitévénység folyt.

Messzinát és Trapanit bombázták az angolszászok

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 1109. közleménye: Torpedóvető repülőgépeink Bone magasságában megtámadták egy erősen biztosított hajókaravánt. Egy ötezer tonnás gőzöst felgyújtottak és eltaláltak egy másik hajótegyeséget. Lampedusa szigetén történt angol partraszállási kísérletet védelmünk haladéktalanul visszaverte és több ellenséges hajóegységet elsüllyesztett. Pantelleria helyőrsége, amely éber figyelemmel kíséri az ellenséges légitévénységet, 6 ellenséges gépet elpusztított. Három gépet német vadászok lőttek le. Ellenséges repülőgépek támadást intéztek Messina, valamint Trapani környéke ellen és érzékeny kárt okoztak. Az áldozatok számbavétele folyamatban van. Messzinánál egy gépet, Trapaninál négy gépet lőtt le a légvédelmi tűzéréség.

Nagy számbeli fölényben voltak a Lampedusán partraszálló angolok

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: A lampedusai brit partraszállási kísérlettel kapcsolatban a Stafni-iroda katonai munkatársa azt írja, hogy a ki-

sérletnél tekintélyes angol erőket állítottak szembe a kis olasz helyőrséggel. Meg kell állapítani, hogy Lampedusa inkább csak szikla, mint sziget. Az olasz katonaság megemmisítette a partraszállt angol erőket, bár az angolok oldalán állott a meglepetés és a bevetett erők nagysága-

Churchill bejelentette, hogy a közeljövőben rendkívül nehéz és nagyarányu hadműveletet kezdenek

Sajnálattal emlékezett meg Sztalin makacsságáról. Elismerte, hogy ő kezdeményezte a fokozott légitámadást

Amszterdam. (MTI.) A Német TI jelenti: Churchill kedden az alsóházban beszédet mondott és kijelentette, hogy a közeljövőben rendkívül nehéz és rendkívüli kockázattal járó nagyarányu hadműveletet indítanak. Beszámolt ezután az északafrikai veszteségekről. Adatai szerint Tripolitánus határának átlépésétől kezdve az angol csapatok 37.000 halottat, sebesültet és eltűntet vesztek. Hang-

súlyozta, hogy az Egyesült Államok és Nagybritannia között eljes a megértés. Churchill beszéde további folyamán kijelentette, hogy nagyon sajnálja, hogy nem sikerült Sztalint, vagy a Szovjetunió más képviselőjét megbeszélésre rávenni. Minden erővel arra törekszik, hogy a Szovjetuniót tehermentesítsék. Kínának gyorsabb segítségét nyújtsanak, Új-Zélandnak és Ausztráliának pedig nagyobb biztonságot szerezzenek.

Természetes, a szövetségesek mindegyike más szempontból és egymástól némileg eltérő vonatkozásban nézi a hadszíntereket. — Nagybritanniának folytatni kell a tengeralattjárók elleni háborút, mert csak a tengeralattjárók leküzdésével biztosíthatják az életet. Amerika a Csendes-óceánon fejleszti hatalmát, míg a szovjet hadseregek halálos küzdelemben állnak az ellenséges erőkkel. Ezután hangsúlyozta, hogy semmi sem távolíthatja el a szövetségeseket attól a szándékuktól, hogy az ellenfelet légitámadásokkal és más módszerekkel megemmisítsék. A múlt év nyarán ő volt az, aki mint hadügyminiszter a bombatámadások fokozásának politikáját megkezdte. A tengeralattjáró háborúval kapcsolatban azt állította Churchill, hogy az új hajók építése felülmúlta a veszteségeket. A tengeralattjárók leküzdésében további előrehaladást tettek. Óva intett attól, hogy a legutóbbi hetek eredményeit

mértékadóknak tekintsek a tengeralattjárók elleni harc további menetére vonatkozólag. Véleménye szerint olyan sok tengeralattjáró működik, hogy lehetetlen a találkozás elkerülése.

Tavasszal

van az ideje a szokásos tisztító kurának. A Darmol hashajtót milliók használják azért, mert hatása kitűnő. Használata után az ember mintha újja születne. Használja ezért Ön is. **DARMOL**

Északafrikai látogatásával kapcsolatban azt mondta, hogy az északafrikaiak és az angolok nem avatkoztak be semmiképp sem a franciák közötti vitákba és csak arra szorítottak, hogy érdekeiket megvédjék.

Német vélemény Churchill beszédéről

Berlin. (MTI.) Illetékes német részről közlik tájékoztatásképp: Churchill angol miniszterelnök újabb beszéde berlini politikai körök nézete szerint olyan hű képe az amerikai kongresszuson előadott fejtegetéseinek, hogy a beszéd részletesebb taglalása felesleges. A Wilhelmstrassen egy kérdésre válaszolva azt mondták, hogy Churchill ezáltal odahaza megismételte akkori gondolatmenetét, hogy nagyobb súlyt adjon gyenge tényeknek. Churchill most is aggodalommal kerülte a politikai problémák tárgyalását, hogy így elkerülje a Kreml nemtetszését. A tengeralattjáró háború elleni védekezés erős hangsúlyozásával, berlini felfogás szerint, érdekes következtetéseket lehet levonni. Ugyanis az a kísérlet, hogy a tengelyhatalmak tuniszi stratégiai sikereit kibővítsék, inkább bevállalással egyértelmű. Felűnő továbbá, hogy Churchill távolról érintette a De Gaulle—Giraud megegyezés ügyét, mert, mint berlini politikai körökben mondják, bölcsen előrelátja, hogy ebben az ügyben még nem hangzott el az utolsó szó.

Légoltalmi homokhoz papircsökköket a Liga hivatalos helyiségében lehet kapni

A Légoltalmi Liga közli: Az oltóhomok tárolásához szükséges előírt formájú és kivitelű papircsökkök e hét végén kaphatók a Légoltalmi Liga hivatalos helyiségében, továbbá a háztulajdonosok egyesületének hivatalos helyiségében.

Felkérjük a II. csoportba sorolt vagyontárgyak légo. parancsnokait és a nagyobb emeletes házak légo. parancsnokait, hogy ahol az oltóhomok tárolására nagyobb számban van szükség a papircsökkökre, az igénylésüket mentől előbb jelentsék e a Légoltalmi Ligához (Rákóczi-u. 13. sz. I. em.) hogy fennakadás nélkül ki tudjuk azonnal elégíteni a nagyobb igényléseket is, tekintettel arra, hogy sok előjegyzésünk is van már a papircsökkökre.

Ezúton hívjuk fel a közönség figyelmét arra, hogy kereskedelmi forgalomban csak a H. M. engedélyezési számmal ellátott papircsökköket szabad árusítani e célra, miért is kérjük a LL-nál bejelenteni azokat, akik homoktárolásra engedély nélkül zacskókat készítenek és azokat árusítják.

Légoltalmi Liga
nagyváradai csoportja.

Kormányzó Urunk az egyik sebesült ágyánál

Nagyvárad szenzációja lesz!!!

Göndör közkedvelt revütársulata

Világatrakciók! TIP-TOP 1943 Világatrakciók!

a SZIGLIGETI SZINHÁZBAN. Megnyitó diszelőadás június 16-án este 7 órakor.

Junius 15-én kezdik meg a szeptemberig érvényes élelmiszerjegyek kiosztását

Házhoz viszik a jegyeket, csak az Őssi-telep és a Hegy lakói kapják meg körzetenként.

Nagyvárad thj. város polgármestere 3123—1943 k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki az 1943. évi július hó 1-től 1943. évi szeptember hó 30-ig érvényes cukor-, liszt-, kenyér- és zsirjegyek kiosztása tárgyában.

Az 1943. évi július hó 1-től 1943. évi szeptember hó 30-ig szóló élelmiszerjegyek kiosztása alkalmával a rendes kiosztású 12 hétre szóló cukor-, liszt-, kenyér-, zsir- és petroléumjegyek kerülnek kiosztásra.

Fentemlített élelmiszerjegyeket házról-házra a Közélemezési Hivatal tisztviselői fogják a háztulajdonosok, illetve megbízottaik részére kézbesíteni folyó évi július 5-től, kivételt képeznek az Őssi-telep, a Hegyközség és a város külterületi részei.

Az Őssi-telep lakossága az Őssi-telepi állami elemi iskolában az alant felsorolt napokon a következő sorrendben vehetik át a fentemlített élelmiszerjegyeiket:

1943. június 15-én: Akác, Alkotmány, Ambrus Zoltán, Almós vezér, Bajnok, Bánk bán, Berzsenyi Dániel, Bulcsu vezér, Czenczi kertész, Csatlós, Csányi László, Darányi Ignác, Dávid Ferenc és Doberdó utcák.

1943. június 16-án: Ecsedi István, Esku, Előd vezér, Ferdényi Ferenc, Gaál Mózes, Géza fejedelem, Hajdu vezér, Hét vezér, Himffy, Huba vezér, Isaszegi, Isonzó, Honvéd, Ipolyi Arnold, Janus-Pannonius, József nádor és Katona József utcák.

1943. június 17-én: Keszthelyi Zoltán, Klebersberg Kuno, Konnti püspök, Kosztolányi Dezső, Kriza János, Miklós és Nap utcák.

1943. június 18-án: Mester, Ne-felejt, Nyár, Ond vezér, Pekár Gyula, Reviczky Gyula, Roham, Sipos Orbán, Székely hadosztály, Taksóny fejedelem, Tass vezér és Tárkányi- emlék utcák.

1943. június 19-én: Töhötöm vezér, Thököly, Tulipán Tűzharcosok tere, Vadász, Vajdahunyad, Virág Benedek, Vitéz Zágony Dezső és Őssi-állomás.

A Hegyközség lakossága a Ritoók Zsigmond-utcai állami elemi iskolában az alant felsorolt napokon a következő sorrendben vehetik át fentemlített élelmiszerjegyeiket:

1943. június 15-én: Vörösmarthy Mihály, Toborzó, Toroczko és Úteg utcák.

1943. június 16-án: Golgota és Kálvária utcák.

1943. június 17-én: Homonna, Nagy Icee, Petőfi Sándor, Gross Frigyes, Koch Róbert, báró Korányi Frigyes, Semmelweis, Sip, Bölöny Sándor, Kuncz Aladár, Bosnyák Hontériusz, Flórián, Galagonya és Szerencse utcák.

Szerencse utcák.

1943. június hó 18-án: Ilosvai, Szép Ilona, Benedek Elek, Szent Geléért, Gyimes, Ösvény, Hegyesi Márton, Göröve István, Báró Jósika, Juhász Gyula és Koszoru utcák.

1943. június hó 19-én: Alsó Körös-oldal, Izabella, Seregély, Nemes, Csillaghegyi-út, Csapaki, Tárnok, Muskáti, Felső-görögoldal, Egresi Gábor, Csendőr, Bakócz Tamás, Apolló, Alsó-görögoldal, Dr Székely István, Kissötétág és Ostrom utcák.

1943. június hó 21-én: Nagysötétág, Felsőnagyötétág, Felsőtörkölymérő, Szanaroriumi ut, Alsótörkölymérő, Méhes, Uzsoki, Bakator, Tavasz, Vadvirág, Napsugár, Széna, Pipa és Kikelet utcák.

1943. június 22-én: Alsódorongos, Csobánc, Ösvény, Mogyoró, Felsődorongos, Peőgő, Cserfa, Tölgyfa, Kun, Szűret, Barack, Bolgár, Almás, Szilvás, Sáros, Kigyó, Uperces és Horthy István-telep utcák.

1943. június hó 23-án: Bihari ut, Búza, Rozs, Órnagy, Ördögös, Százados, Werdí, Pályi ut, Réti Károly, Sztupa sikátor, Kadarka ut, Riczko, Érmelléki, Röntgen, Mélyárok, Badacsonyi, Puttony, Szedő, Rác Mihály, Aranyhegyi ut, Szokoly Tamás, Sátor, Aranyoldali, Ferenczy István és MÁV fűtőház utcák.

A külterületi rész lakossága: a Vitéz utcai állami óvodában, az alant felsorolt napokon a következő sorrendben veheti át fentemlített élelmiszerjegyeit.

1943. június hó 16-án: gróf Anponyi fasor, Botond, Bendeguz, Balogh Ádám, Bessenyei György, Bezeredy Imre, Családvédelem, Csongor és Damjanich utcák.

1943. június hó 17-én: Fecsek, Fogoly, Galamb, Gönczi Pál, Gyöngytyúk, Hadapród, Honvéd, Hattyu ut-

Végetért a nagyváradai igazságügyi segédhivatali tisztviselői tanfolyam

Péntekig levizsgáznak a tanfolyam hallgatói

Nagyvárad, június 9. Hirt adunk már arról, hogy az igazságügyminiszter az idén a nagyváradai ítélőtáblán szervezte meg a tavaszi segédhivatali tisztviselői tanfolyamot. Az április végén megkezdett előadásokra az ország minden részéből, a Délvidékről, Kárpátaljáról, Székelyföldről gyűltek a hallgatók. A tanfolyam olyan népes volt, hogy ilyenre vidéken még nem volt példa. Minden héten lejött Nagyváradra dr. Javornitzky Jenő miniszteri tanácsos, az igazságügyminiszteri számvevőség igazgatója, hogy a gazdasági ügyvitelt előadja, Nagyváradról pedig dr. Harsá-

cák.

1943. június hó 18-án: Igló, Jávorka, Jurisich Miklós, Kuthy Lajos, Mocsár, Prhoászka Ottokár, Majláth Gusztáv és Lehel utcák.

1943. június hó 19-én: Rulikovszky ut, Magyar, Sándorffy József és Solyom utcák.

1943. június hó 21-én: Tilinkó, Gróf Tisza István és Bém utcák.

1943. június hó 22-én: Wagner Richárd, Varju, Vitéz, Zrinyi Miklós és Vágóhid utcák.

Az élelmiszerjegyek a fent megjelölt helyeken naponta reggel 8—2-ig vehetők át a háztulajdonosok, illetve megbízottaik által. Minden háztulajdonos, illetve megbízottja a jegyek átvételére köteles magával hozni a lakók hatósági nyilvántartását, valamint minden személyi rendőrségi lakásbejelentési törzslapját, melynek felmutatása ellenében az élelmiszerjegyek átvehetőek. Az átvett élelmiszerjegyek 24 órán belül kiosztandók a ház lakóinak, az átvételt a kísérőjegyzéken köteles az átvevő lakó elismerni.

Értesitem a város közönségét, hogy az államilag kinyomatott zöldszínű cukorjegyekért darabonként 6 fillér és a pirosszínű cukorjegyekért darabonként 10 filléres térítés fizetendő. Felhívom a háztulajdonosok, illetve megbízottaik figyelmét, hogy az általuk kezelt ház nyilvántaró könyve bármikor a kézbesítést végző tisztviselőknél rendelkezésre álljon.

Egyben értesitem a város lakosságát, hogy a felszólamlásokat Nagyvárad thj. város Közélemezési Hivatala családnév kezdőbetűje szerint a következő sorrendben fogadja el:

1943. június 25-én 8—13 és 17—19

1943. június 26-án 8—13 óráig K—S óráig A—J betűvel.

1943. június 28-án 8—13 és 17—19 óráig Sz—Zs betűvel kezdődő nevek, 1943 június hó 30-án a fenti napokon slmaradottak élhetnek felszólamlással.

A háztulajdonosok, vagy megbízottaik fenti rendelkezések pontos betartásáért és az általuk átvett élelmiszerjegyek rendeltetésű szétosztásáért büntetőjogi felelősséggel tartoznak.

Tudja-e Ön..

... hogy a bőr színe és különböző fertőzésekre való hajlamosság között szoros összefüggés áll fenn? A sötétbőrű fajok például a maláriával szemben sokkal nagyobb ellenálló-erőt mutatnak fel, sőt igen valószínű, hogy a trópusi vidékek emberének fekete bőrszínét éppen a malária tenyésztette ki. Ezzel szemben Lenz berlini professzor szerint az északeurópai fehér faj jórészt a tuberkulózisbacillusnak köszönheti kialakulását. A tuberkulózisbacillusnak ugyanis a fény a halálos ellensége és ezért a több fényt átengedő azaz a vékony fehér bőr a tuberkulózissal szemben nagyobb ellenálló-erőt biztosít.

... hogy Nyugat-Afrika éghajlata a fehér ember számára az utolsó harminc év alatt rendkívül megváltozott? Mig azelőtt Sierra Leone, az Arany-part és a Nigers Camba folyók vidéke teljes joggal viselte a „fehér ember sírja” nevet, 1935-ben ezen a vidéken már csak két ember halt meg trópusi betegségben.

... hogy a legújabb megállapítások szerint a bölcsességfog elmaradása mind gyakoribb jelenség lett? Az európaiak 10 százaléka már csak 28 fogat kap.

... hogy természetes beszéd alkalmával a férfihang rezgésszáma másodpercenként 90—100, a női hangé pedig 460 körül mozog? Erős felindulásban ez a szám a 1800-ig, a nőknél pedig 3600-ig szökhet fel.

... hogy az orvostudomány speciális ágainak kialakulása nem modern vívmány, hanem például az ókori egyiptomiai csak specialista orvosokat ismertek? Külön szem-, fej-, fogorvosaik, belgyógyászaik stb. voltak és ezek kizárólag a saját területükre eső betegségekkel foglalkoztak.

... hogy az ókor orvosai a dióhéj és az agytekervény hasonlatosságára hivatkozva azt tanították, hogy a dió élvezetének nagyon jó hatása van az agyra?

... hogy a bőr hőmérséklete sokkal kisebb mint a test belsejének hőmérséklete és általában 33.5 és 35.5 fok között változik. Az orr hegyének és fülcimpáknak hőmérséklete ezzel szemben csunán 22—24 fok.

... hogy a betegségek gyakran a beteg arckifejezéséről is leolvashatók? Az epilepsziában szenvedő arckifejezése komor, a paralitikusoké üres. Az izákosokat az arc vörös színe és a vizenyösen fénylő szem jellemzi. A cukorbetegeket fáradt arckifejezésükről, az örülteket a száj kemény vonásáról, a paranoiásokat mereven előreugró állukról, a vérkeringési zavarokkal küzdőket orrukól és a gyomorbetegeket szájkürről lehet felismerni. A modern orvostudomány a fiziognómiát már diagnosztikai segédeszköznek is felhasználja.

Megkísérelik-e az angolszászok az európai partraszállást?

Északafrika elfoglalása után hatalmas kérdőjel az angolszászok számára Európa megtámadása

Cikkünkben dr Fritz Zierke, a berlini „Völkischer Beobachter“ politikai szerkesztője veszi elemzés alá az angol-amerikai partraszállás problémakörét és arra a következtetésre jut, hogy a túl későn bekövetkezett északafrikai siker nem hozta közelebb a szövetségeseket a nagy terv megkísérléséhez. Ezt Lampedusa után még inkább el lehet mondani.

Régi tapasztalat — mégpedig nemcsak statégiai téren — hogy a merész és nagyvonalú vállalkozások tervei mindig valami különös vonzerővel hatnak, amíg még csak a távoli lehetőségek világából integetnek, ha azonban a végrehajtás órája közeleg, hirtelen nagyon sokat veszítenek esélyükből és inkább csak nehéz oldalaik kerülnek a figyelem előterébe. A féktelen lelkesedéstől a kételyig, a fantázia nehézségi erőt nem ismerő ugrásaitól a szürke valóság józan megfontolásáig vezető utat, a jelek szerint az angolok és amerikaiak is megtették és az ugynevezett európai invázióval foglalkozó sajtóhangjaik éppen most, első katonai sikerük után, lényegesen hűvösebb hangulatot árasztanak, mint egy fél évvel ezelőtt.

1942. november 8-án, amikor Eisenhower és Alexander tábornokok Marokkóban és Algirban partraszállottak, a yenkik és angolok már az Európa szívébe vezető úton látták magukat. Ha a „New York Herald“ úgy nyilatkozott, hogy ez olyan „nonstop-offenzíva, mely csak Berlin utcáin fejeződhetik be“, vakmerő optimizmusával korántsem alkotott kivételt.

Északafrika teljes megszállása nem döntő fordulat

Az északafrikai háború elhúzódása a fejeket, melyek Szardiniától és Sziáciától kezdve az olasz félszigeten és Krétán át Szalonikiig a földközi-tengeri partvidék minden elképzelhető pontját végigvizsgálták a partraszállásra való alkalmasság szempontjából, nyugodtabb gondolkodáshoz szoktatta. A tengelyesapatoknak Afrikából való kiszorításával támadt új helyzet lehetőségeinek számbavételében London is figyelemreméltó sőt a multhoz képest éppenséggel csodálatos józanságot tanusít. Mindenesetre nehéz is lenne állítani, hogy Északafrika hirtokbavételével a háborus helyzetben döntő fordulat állott be. Kétségtelen ugyan, hogy a marokkói értelepek és Francia-Északafrika mezőgazdasági gazdagságának már meg is kezdett kiaknázása bizonyos mértékben könnyíteni fog Anglia nyersanyagellátási és élel-

mezési helyzetén, ez a könnyebbség azonban aligha éri meg azt az árat, amelybe került.

Az, hogy a Földközi-tenger déli partjának teljes birtokbavételével egyúttal a földközítengeri hajózási útvonal is megnyílt, egyelőre még bizonyításra szorul. Nyilván meg van ugyan a lehetősége, hogy az afrikai partok védelmében nagyobb hajókaravánok Gibraltárból eljuthassanak Szuhez, azonban csak a tapasztalat fogja megmutatni, hogy az ezzel járó kockázatot érdemes-e vállalni.

„Négy milliónál is jóval több katonára kellene...”

Az északafrikai háború mérlegének végén tehát akár kimondva, akár csak a sorok között elhűjtatva, mindenütt ott áll a kérdés: És most? ezzel pedig egyúttal az a beismerés is, hogy Tunisz elfoglalása csak akkor tölti be célját, ha nyomon követi az oly sokszor bejelentett támadás a megerősített Európa ellen.

Am semmi sem mutat arra, mintha az angolok és amerikaiak túl sürgősnek lássák, hogy az afrikai előjáték után a partraszállás drámáját is színre vigyék.

Nyilván nem felülről kapott utasítás nélkül történt, hogy egymásután szót emelnek a katonai szakértők, hogy rámutassanak az ilyenféle kísérletek nehézségére és alapos megfontolásra intsenek. Különösen szókimondó volt ezek közül Malcolm Wheeler-Nicholson őrnagy, a „Look“ című amerikai folyóirat ismert szerkesztője, aki egyszerűen lehetetlennek mondja, hogy

egy európaelleni támadás sikerrel járjon: „Ahhoz, hogy Hitler megerősített kontinense fölött győzelmet arathassunk, négy milliónál is jóval több embert kellene átszállítanunk és utánpótlással ellátnunk.

Csak optimisták alkolhatnak maguknak csalóka képet Németország katonai erejéről és várhatnak áttűtő sikert bármily nagyarányú légiterror-háborútól.”

Japán vagy Európa?

Ezekre a megfontolásokra támaszkodva Wheeler nem tartja tanácsosnak, hogy a szövetségesek a Földközi-tenger vidékén újabb veszedelmes kalandokba bocsátkozzanak és ehelyett azt ajánlja, hogy az Egyesült Államok inkább a japán hadszíntérnek szenteljen fokozottabb érdeklődést. Biztosra lehet venni, hogy a figyelemzetést nem csupán az esetleges kísérletet követő kudarcotlító való félelem, hanem az amerikai szelvényben-hosszában elterjedt aggodalom diktálta, hogy Japán időközben még jobban megerősödik. Roosevelttel egy mind erősebbé váló ellenzékkel áll szemben, mely a Casablancában körvonalazott háborus program feladását követeli és a „Hitler az elsőszámú ellenség“ jelszava helyett az „Először Japán!“ jelszót akarja állítani. Churchillnek az amerikai kongresszus előtt mondott beszéde világosan magán viseli annak az igyekezetnek nyomait, hogy ezekkel a törekvésekkel szembeálljon. Hogy ez mennyire nem sikerült neki és Roosevelttel hű maradt-e eredeti „világstratégiájához“ majd csak a jövő fogja megmutatni.

Csodálatos találmányok gyakorlati felhasználására kerül sor az elkövetkező békés korszakban

Pehelykönnyű gépkocsi, forradalmasított földművelés, egészen újrendszerű motorok, vizen uszó üveg és bőr nélküli cipő az új találmányok között

(MN) Buenosairesi jelentés szerint Stines, az északamerikai Dupont és de Nemours koncern helyettes elnöke, egy előadásban kifejtette, hogy a háborus technika az Egyesült Államok békebeli termelését forradalmi változásoknak fogja alávetni. A könnyű fémek alkalmazása és a motortökéletesítések következtében a jövő gépkocsijának súlya csak az eddiginek felét éri majd el, ami egy tonna súly megtakarítását teszi lehetővé; a teljesen zárt hűtőrendszer alkalmazása a hűtővíz utántöltését szükségtelenné fogja tenni.

A nagyarányú alumíniumgyártás egy év alatt háromszor annyi vasúti személykocsi építését teszi majd lehetővé, amennyi ma az Egyesült Államokban üzemben van és a magasabb bérek és áruk ellenére az alumínium ára 25 százalékkal az 1940. évi ár színvonalára alá süllyed. A fennálló és épülőben lévő magnéziumgyárak termelése az 1939. évi alumíniumtermelést is kétezeresével fogja felülmúlni.

Az üzemanyagkémia terén elért, vagy kilátásban lévő tökéletesítések minden eddigi használatos motorfajtát elavulttá tesznek. A teljes erővel dolgozó szintetikus ammóniágyártás bekapcsolásával olyan mennyiségű műtrágyát lehet majd előállítani, hogy a földművelés eddigi alaptörvényeit is újjak fogják felváltani.

A nemcsak törhetetlen, hanem a víznél könnyebb üveg, az éghetetlen fa, a fémekkel versenyző műgyanta, az üvegből szőtt hártya, a bőr nélküli cipő és az acél nélküli csapágy már nem utópia, hanem olyan vívmányok, melyeknek a gyakorlati életbe való átültetését egyelőre csak a háborús erőfeszítések akadályozzák.

Svédország már a békegazdálkodásra készül

Helsinki. (MTI.): Takki finn kereskedelmi és iparügyi miniszter svédország útjáról visszatelepítve kijelentette, hogy a svéd gazdasági körök most már a békegazdálkodásra való áttérés foglalkoztatja. Előtérben áll a háború utáni munkanélküliség és világgazdasági kilátás kérdése.

Féléves mezőgazdasági tanfolyam hadirokkantak részére

A MTI jelenti: A honvédelmi miniszter a földművelésügyi miniszterrel egyetértve a mostani háború hadirokkantjai és sérültjei részére a jobb megélhetés és könnyebb elhelyezkedés biztosítására féléves mezőgazdasági tanfolyamot rendez. Az erre vonatkozó rendeletet a hivatalos lap 123 száma közli. Az első tanfolyam július 5-én kezdődik.

Mauritz Béla a Pázmány Egyetem új rektormagnifikusa

A Magyar Kurir jelenti: A Királyi Magyar Pázmány Péter Tudományegyetem kedden tartotta meg rektorválasztó ülését. Ezen dr Bakay Lajos rektor-magnificus elnöklésével délelőtt 12 órakor gyűltek össze a nagy aulában az egyes fakultások által kiküldött elektorok, hogy megválasszák — ez alkalommal a hivatalos sorrend szerint a bölcsészeti karból az egyetem rektor-magnificusát az 1943—44. tanévre. A választás dr Mauritz Bélára, a bölcsészeti karon az ásvány- és közettan nyilvános rendes tanárára esett. A választás eredményét az előirt szabályok szerint küldöttség közölte az új rektorral és csak mikor ez kijelentette készségét, hogy a megválasztott állást elfogadja és mikor a küldöttség visszatért, kondultak meg az ősi szokás szerint az Egyetemi templom harangjai és röppentek fel az egyetem központi épületének homlokzatára a négy fakultás színeit képviselő zászlók, hirdetőn, hogy új rektora van az ősi Pázmány Egyetemenek.

Az új rektor-magnificus, dr Mauritz Béla 1881 május 3-án született Kassán. A budapesti egyetemen mint a báró Eötvös József-kollégista végezte a bölcsészeti szakot és szerezte meg a középiskolai tanári oklevelet. Budapesti tanulmányai után a bécsi, lipcsei, heidelbergi és genfi egyetemeken valamint a berlini bányamérnöki főiskolán folytatott további tanulmányokat és már 1914-ben a budapesti egyetem tanára lett a maga szakmájában, az ásvány- és közettanban, amelynek európa-szerte egyik legismertebb művelője. 1923-ban a Magyar Tudományos Akadémia rendes, 1935-ben pedig igazgatósági tagja lett és ezenkívül jelenleg a III. matematika-természettudományi osztály titkára. De ezenkívül vezető tagja számos magyar tudományos társulatnak és több külföldi tudományos társulat is tagjai közé választotta. Tudományos kutatásának tere a kristálytan, közettan és földtan, amelyek mindegyikén nemcsak magyar, hanem idegen nyelveken is számos kiváló munkája jelent meg. Ezek közül különösen jelentősek azok, amelyek a magyar hegységek közetani és földtani képét mutatják be nemcsak elméleti, hanem gyakorlati szempontból is. Résztvett az első világháborúban, ahonnan hadiköltőzetessel tért vissza és később tudományos érdemeinek elismerésül megkapta a II. osztályú Magyar Érdemkeresztet is.

Pártolja a kezesztény ipart!

Mennyi fizetéses nyári szabadság jár az alkalmazottaknak

Csak két alkalmazottal dolgozó kisiparos nem köteles szabadságot adni

Nagyvárad, június hó. A nyár közeledtével mindenütt felvetődik a nyári szabadságok kérdése. Ezzel kapcsolatban a Magyar Lapok, mint eddig is minden fontos kérdésben, most is pontosan és részletesen tájékoztatni akarja olvasóit az érvényben lévő jogszabályokról.

Az érvényben lévő rendelkezések alapján a visszacsatolt területen azoknak az alkalmazottaknak, akik a hatályon kívül helyezett román jogszabályok alapján hosszabbtartamú fizetéses szabadsághoz részesültek, a magyar jogszabályok értelmében az eddiginél rövidebb fizetéses szabadságot nem lehet adni.

Ha tehát a visszacsatolt területen valamelyik alkalmazottnak 1941 február elsején a román jogszabályok szerint magasabb fizetéses szabadsághoz volt joga, mint amilyent azonos szolgálati idő után a magyar jogszabályok előírnak.

Akiknek 1941 februárban még nem volt 1 éves szolgálatuk

Azoknak a munkásoknak és tisztviselőknél, akiknek 1941. év február elsején még nem volt meg az egyévi szolgálatuk, a következő szabadság jár a magyar törvények szerint:

Munkásnak, szolgának, altisztnek és iparossegédnek ugyanannál a munkaadónál eltöltött 1. 2. 3. 4 évi folytonos szolgálat után 6 nap, 5. 6. 7 évi szolgálat után 8 nap, 8. 9. 10 évi szolgálat után 9 nap, 11. 12. 13 évi szolgálat után 10 nap, 14. 15. 16 évi szolgálat után 11 nap és 17 évi, vagy ennél magasabb szolgálat után 12 nap.

Olyan munkásnak, szolgának, vagy altisztnek, valamint iparossegédnek, aki legalább 20 alkalmazott munkáját állandóan irányítja, valamint művezetőnek és a kereskedősegédnek 1. 2. 3. 4 szolgálati év után 6 nap, 5. 6 év után 12 nap, 7. 8 év után 13 nap, 9. 10 év után 15 nap, 13. 14 év után 16 nap, 15. 16 év után 17 nap, 17. vagy ennél hosszabb szolgálati év után 18 nap.

A tisztviselőnek ugyanazon munkaadónál eltöltött 1. 2. 3 évi folytonos szolgálat után legalább 12 nap, ez az időtartam a tizenötödik szolgálati év betöltése után az évenkénti fizetéses szabadság legrövidebb időtartama 24 nap.

A szabadságidő minden egyes esetben munkanapokra értendő, tehát a vasárnapok és törvényes munkaszüneti napok nem számítandók be. A tanoncnak legkevesebb 14 napi pihenéses szabadságot kell adni évenként.

Vezető állásban lévők nem igényelhetik fizetéses szabadságot

A szolgálat folytonosságát nem szakítja meg az a körülmény, ha a munkavállaló betegség, baleset, vagy katonai szolgálat, vagy rajta kívül eső más okból évenként három hónapnál nem többet mulaszt — ugyanígy az sem, ha egyéni, vagy családi körülmények folytán évenként tizennégy napnál nem hosszabb fizetés nélküli

akkor az illető alkalmazottaknak ki kell adni azt a hosszabb pihenésű szabadságot, tekintet nélkül arra, hogy a magyar jogszabályok szerint rövidebb szabadság illetné meg.

Egyébként 1941 február elsején a román munkaiügyi szabályok szerint a munkásoknak a következő pihenési szabadság járt: egy betöltött szolgálati év után 7 nap, 3 évi szolgálat után 10 nap, 5 évi szolgálat után 14 nap és 10 évi szolgálat után minden további év után 1 nap, de legtöbb 30 nap. Tisztviselők szabadságideje: a 2. és 3. év után 10 nap, a 4. és 5. év után 14 nap, a 6., 7., 8., 9., 10. év után 21 nap, a 11. évtől kezdve a szabadságidő minden szolgálati év után egy nappal nő, de legtöbb 30 nap. A pihenési szabadság mindig munkanapokra szól, tehát a vasárnap és ünnepnap a szabadságidőbe nem számít bele.

szabadságot vesz igénybe. Ha az alkalmazott már több, mint egy évig állott szolgálatban, akkor a szabadságidő növekedése szempontjából folytonosnak tekintendő a szolgálat, még akkor is, ha a munkaadó a szolgálati viszonyt egy évnél nem hosszabb időre megszakította, vagy ha az alkalmazott katonai szolgálata következtében szünetelt a munkaviszony.

A tanoncidőt és a 16. életév betöltése előtti szolgálati időt nem kell beszámítani a szolgálati időbe.

A vezető állásban lévő alkalmazottak, valamint azok, akiknek évi illetménye a 6000 pengőt meghaladja, fizetéses szabadságot nem igényelhetnek. Nem jár fizetéses szabadság az olyan kisiparos, vagy kiskereskedő alkalmazottjainak, aki üzembelen, üzletében, vagy vállalatában állandóan legfeljebb csak két alkalmazottat foglalkoztat a tanoncokon és 16 éven aluli munkásokon kívül. Ha azonban az illető kisiparos, vagy kiskereskedő

szokás alapján, vagy szerződés folytán már adott fizetéses szabadságot, akkor azt később nem tagadhatja meg.

Három tanoncot

sürgősen el tud helyezni az Állami Munkaközvetítő. Egy kereskedő tanoncot 4 középiskolával kegytárgy és papíráru nagykereskedőnél, egy borbély és egy cipésztanoncot. Jelentkezés a Munkaközvetítő Hivatalnál (Szilágyi Dezső-utca).

Ünnepélyes évf. vizsgát tartott az olasz lektorátus

Kiss József előadása Pucciniről

Nagyvárad, június 9. Az olasz kulturintézet nagyváradai lektorátusa június 8-án délután tartotta évf. ünnepélyét a városháza disztermében, igen nagyszámu közönség jelenlétében.

Az ünnepélyt dr. Ortolani Corrado, a kulturintézet lektora magyarnyelvű beszéddel nyitotta meg. Rámutatott arra, hogy már a harmadik tanévét zárja ez alkalommal az olasz lektorátus s e három év alatt az olasz művelődés híveinek hatalmas köre alakult ki Nagyváradon, amely városnak már a középkorban erős kapcsolatai voltak az olasz kultúrával. Kifejezte azt a reményét, hogy ez a kor a jövőben szélesedni fog s erősíteni fogja azokat az érzelmi és politikai kapcsolatokat, amelyek a magyar népet és az olasz nemzetet összefűzik.

A folyékony magyarsággal elmondott és nagy tetszéssel fogadott megnyitó beszéd után Kiss József debre-

Mezőgazdasági tanfolyamot szerveznek a hadirokkantoknak

(MTI.) A honvédelmi miniszter a földmivelésügyi miniszterrel egyetértve a mostani háboru hadirokkantjai és sérültjei részére a jobb megélhetés és könnyebb elhelyezkedés biztosítására féléves mezőgazdasági tanfolyamot rendez. Az erre vonatkozó rendelet a hivatalos lap 125. száma közli. Az első tanfolyam július 5-én kezdődik.

ceni tankerületi főigazgató tartotta meg előadását Giacomo Pucciniről. Részletesen foglalkozott a nagy olasz zeneköltő életével, művészi pályafutásával s nagy alaposággal ismertette műveit. Az előadás érdekességét fokozta, hogy a legszebb Puccini-áriákat hanglemezekről mutatták be, emelyleket a budapesti olasz kulturintézet bocsájított rendelkezésre. A közönség mindvégig feszült figyelemmel hallgatta az előadást, amely nemcsak ismeretterjesztő volt, hanem kellemesen szórakoztató is.

Dr. Ortolani Corrado olasz lektor megköszönve az előadást, köszönetét fejezte ki a város vezetőségének, hogy a nagyváradai olasz kulturintézet munkáját támogatta.

Egy olasznyelvű beszéd után a Giovinazza hangjai fejezték be az ünnepélyt, amelynek elhangzása után az olasz lektor kiosztotta az okleveleket azoknak, akik a most befejeződött tanfolyamot sikerrel elvégezték.

Folyik az érettségi vizsga a Szent László gimnáziumban

Évf. ünnepet tartott a református leánynevelő intézet

Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradai középiskolákban a május hó végén megtartott írásbeli vizsgák után — mint ismeretes — június első napjaiban kezdődtek meg a szóbeli érettségik és a velük párhuzamban tartott összefoglaló vizsgák. Az utóbbi vizsgák nagyobb részét már le is zajlottak, úgy hogy erre a hétre már jóformán csak az évf. ünnepségek és a szóbeli érettségik folytatása maradt.

A legtöbb érettségiző a Szent László

gimnázium növendékeinek soraiból került ki. A jelöltek a Csengeri-utca 4. szám alatti intézetben vizsgáznak s a feleltetés, mikor a vizsga színhelyre belépünk, még javában tart.

Megtudjuk, hogy a „B” osztály növendékeinek vizsgája már befejeződött. A „B” osztályból 25 növendék jelentkezett érettségire s a diákok megfelelő felkészültségről tettek bizonyosságot. A 25 jelöltből 22 minden tantárgyból megfelelt, s csupán 3 diáknak kellett póterettségire utasítani.

Jelenleg a „C” osztály végzett növendékei állanak a bizottság előtt. Közülük a rendes tanulók már le is érettségiztek, eredményt azonban még nem hirdettek. A „C” osztályból egyébként 32-en állottak vizsgára. Közülük 19 magántanuló. Jelenleg ők vizsgáznak s feleltetésük előreláthatólag a hét végéig el fog tartani. Az „A” osztály jelöltjeire alighanem csak hétfőn kerül sor s a jövő hét közepére vagy végére az érettségi be is fejeződik.

A református leánynevelő intézet növendékeinek évf. ünnepét szerdán délután tartották. A miniszterium rendelete értelmében különösebb ünnepséget nem volt szabad tartani, így az évf. ünnep alkalmával mindössze hálaadó istentisztelet volt, majd a diákok búcsúztatása után a jövő évi terveket beszélte meg a tanári kar.

A Szilágyi Erzsébet leánygimnázium évf. ünnepét pénteken lesz, szintén minden nagyobb ünnepség mellőzésével.

Kormányzó Urunk meglátogatta a Margitszigeten elhelyezett sebesült hősöket és hosszasan elbeszélgetett velük

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40.
 félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

FELHÍVÁS AZ ORSZÁG PLEBANOSAIHOZ ÉS HELYI LEKÉSZEIHEZ. Az Actio Catholica központi irodája ezúton is felhívja az ország valamennyi plébánosának és helyi lelkészeinek figyelmét arra, hogy számukra a statisztikai íveket kitöltés végett azzal küldte meg, hogy azokat kiállítva június 15-ig feltétlenül juttassák el az arra illetékes esperesekhez. Ha valamelyik plébánia vagy helyi lelkészség az Actio Catholica központi irodájától, Budapest, IV., Ferenciek-tere 7. statisztikai ívet nem kapott volna, úgy azt a központnak rögtön jelentse, amely azt postafordultával megküldi.

JÉZUS SZIVÉNEK AJANLÓTTA FEL MAGÁT ESZTERGOM VÁROSA. Esztergomból jelentik: (MTI) Vasárnap bensőséges egyházi és világi ünnepség keretében történt meg Esztergomban a város felajánlása Jézus Szentséges Szívének. Serédi Jusztinián bíboros-hercegprímás a családi élet szentségéről mondott szentbeszédet.

Újabb 9000 francia hadifogoly tért haza Párizsból jelentik: (Interinf) Rövidesen 9000 hadifogoly tér vissza hazájába, ezzel szemben francia munkások mennek Németországba.

2673 OLASZ HADIFOGOLY BARIBA ÉRKEZETT. Bariból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Három hajón 2673 olasz cserefogoly érkezett Bariba.

BORZALMAS ROBBANÁS EGY AMERIKAI ROBBANÓANYAGYÁRBAN. Genf. (MTI) A NTL jelenti: Newyorki jelentés szerint a marylandi Elkton városban levő robbanóanyaggyárban történt hatalmas robbanásnak 125 munkás és munkásnő esett áldozatul. A város valamennyi ablaka betört.

SZIGORU ELLENŐRZÉST GYAKOROL A FASCISTA PÁRT TAGJAI FELT. Róma. (MTI): Az olasz lapok foglalkoznak a fascista pártból való kitiltásokkal. Megállapítják, hogy a pártban nincsen helye az önzőknek, haszonlesőknek, spekulálóknak. A bűnösök ellenyérük méltó büntetésüket.

65 AMERIKAI HAJÓGYÁR MUNKÁSAI SZTRÁJKKAL FENYEGETŐZNEK. Genf. (MTI) A NTL jelenti: Newyorkból jelentik, hogy a hajóépítő munkások szakszervezete tárgyalásokat kezdett az atlanti óceáni partvidék 65 hajógyarával. A szakszervezet vagy a bérek emelését, vagy Rooseveltt ígértének teljesítését követeli, mely szerint az élelmiszerek árait az 1942. évi májusi színvonalra szorítsák vissza. A szakszervezet azzal fenyegetőzik, hogy ellenkező esetben megkezdi a sztrájkot.

ÉRDEKES UJTÁS A SVÉD TÜZOLTÓSÁGNÁL. Stockholm. (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A svéd parlamentben próbatűzriadót tartottak. Az egyik teremben tüzet gyújtottak, mire a hőség önműködően megszólaltatta a riasztó harangot. A tűzoltók négy perc alatt a helyszínén voltak és a tüzet gyorsan eloltották.

A Bihar Egyetel színes vetített képes előadást rendez a katolászegi népviseletről, június 10. csütörtök este 8 órakor a Magyar Házban. Tagjait és érdeklődőket szívesen lát a vezetőség.

Szindarabpályázatot hirdet a Tűzoltószövetség. A Magyar Országos Tűzoltószövetség pályázatot irt ki szindarab írására, amelynek tárgya a falusi életből vett mozgalmas történet, amely kidomborítja az önkéntes tűzoltói szervezet fontosságát, áldásos működését, nemzetvédelmi jelentőségét. Terjedelme két-három felvonás legyen, mindenesetre legalább másfélórás időtartammal. Figyelemmel kell lenni a diszletek egyszerűségére, hogy a szindarab falusi viszonylatban is könnyen előadható legyen. Október 31-én jár le a pályázati határidő. Csak irodalmi értékű munkát vesznek figyelembe. Az első díj 1000, a második 500 pengő. Amennyiben kiemelkedően értékes pályamű érkeznék be, a szövetség a kitűzött díjakat fel is emeli. (Magy. Tud.)

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

335 ESETBEN 115 LITER VÉRT ADOTT EDDIG EGY OLASZ. Rómából jelentik: (MTI) *Mint a Giornale d'Italia közli egy Purloni Camillo nevű pármai ember már 335 esetben adott vért, összesen 115 litert. Vért olyan nap, hogy 1150 gramm vért adott.*

Segélyt kap a gyógyszerészi pályára lépő szegénysorsú ifjúság. A kultuszminiszter most megjelent rendeletével a gyógyszerészi kiképzés eddigi ötéves időtartamát négy egyetemi évre csökkentette, olyképpen, hogy a gyógyszerárban eltöltendő egyéves gyakornoki időt az egyetemi ifjúság a nyári vakációk alatt is elvégezheti. A gyógyszerészi pályát élethivatásul választó, szegénysorsú, de jó előmeneteli és támogatásra érdemes ifjak Budapesten intézeti lakást, ellátást és tanulmányi segélyt kaphatnak a Szegénysorsú Gyógyszerhallgatókat Segélyező Bizottságtól. Érdeklődők a Pázmány Péter Tudományegyetem Gyógyszerészeti Intézetének Igazgatóságához fordulhatnak felvilágosításért (Budapest, IX. Högyes Endre-u. 7-9.)

BUTORT

Háló, kombinált és előszobák.
 Szabadság-utca 12. (Szacsavay-utca 48.)

HÁROMHETI FOGHÁZ MEGVESZTEGETÉSÉRT. Nagyvárad, június 9. Goldstein Ferenc mezőtelegi kereskedő egy üveg pálinkát vitt „ajándékba” a helybeli esztergomi főbíró-örmszermesternek, miután előzőleg arra kérte, hogy legyen elnéző az árdragításon kapott Stein Emil nével szemben. A főbíró-örmszermester felesége férje távollétében visszautasította a pálinkát azzal, hogy ők nem szoktak ajándékot elfogadni. Goldstein azonban mégis otthagyta. Amikor az örmszermester hazament a értesült az ajándékról, nyomban összefüggést látott fennforogni közte s a korábbi kérelem között. Ezért följelentést tett Goldstein ellen megvesztegetés címén. Az ügyet ma délelőtti tárgyalta a nagyváradai törvényszék. Váradi-tanácsa s Goldsteint az enyhítő körülmények figyelembevételével 3 heti fogházra ítélte. Goldstein és védője, dr. Sebő enyhítésért felelbeztet. Dr. Sahin-Tóth kir. ügyész tudomásul vette az ítéletet.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a Magyar Lapok-at.

APOLLO Filmszínházban.

Rákosi Viktor erdélyi tárgyú megrázó erejű regényének filmváltozata.

Elnémult harangok

Csütörtökön utoljára: Szelezcky, Hajmássy: Edes ellenfél

Lehár örökszép operettjének filmváltozata.

PACSIRTA

Főszereplői: Eggert Márta és Halmay Tibor

Keddől a CASINO-ban.

Beiratkozások a nagyváradai m. kir. Bottó Ferenc háztartási-gazdasági szaktanfolyamokra. Gróf Csáky István-u. 29. sz. alatt június 12-én délelőtt 8-1 óráig és délután 3-6 óráig. A 2 éves szaktanfolyamokra IV. középszintű bizonyítvány szükséges, az 1 éves továbbképző tanfolyamra érettségi, vagy tanítónői oklevél.

A Bihar Egyetel turista kirándulást rendez pünkösdkor, Körösfő-Kalotaszentkirály-Bánffyhyunadra. Indulás szombat délután 4 óras vonattal. Visszatérés hétfőn este. Jelentkezni szombat reggel 9 óráig Major György fényképszeti szaküzletében Rákóczi-út 13.

Göndör

közkezdvelt revütársulata

TIP-TOP 1943

június 16-tól a Szipligeti Színházban

Iskolai évrzáró istentisztelet az evangélikus templomban. A nagyváradai evangélikus templomban (Gróf Csáky István-u. 26.) pénteken, június 11-én reggel 8.30-kor iskolai évrzáró istentisztelet lesz, amelyre ezúton hívja meg az egyház vezetősége a különböző iskolák tanárait, evangélikus tanulóit, a szülőket és érdeklődőket.

Beiratások a polgári fiúiskolába. Beiratások az 1943-44-ik iskolai évre a nagyváradai m. kir. áll. polgári fiúiskolába, Szilágyi Dezső-utca 26. sz. alatt, június hó 15-én d. e. 3-12 óráig. Magántanulók a szeptemberi vizsgálatokra ugyanott délig iratkozhatnak. Igazgatóság.

MEZEI-TŐL

Konyha újdonságok.

Jelentsék be a gaztlak cselédek gabonaszükségletét

Nagyvárad thj. város polgármestere 3335/1943. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Értesítem a város gazdaközönégét, hogy a m. kir. közellátásügyi miniszter a 20 kat. holdas és azon túli gazdaságok aratási és cséplési munkásainak fehéráru szükségletét biztosítani kívánja, miért is felkérem a fentebb említett gazdaságokat, hogy aratási és cséplési munkásainak juttatandó fehéráru szükségletüket folyó hó 10 és 11-ik napján déli 1 óráig jelentsék be a Közélelmezési Hivatal 5. számú szobájában. A 20 holdon felüli birtokokok esak azzal a fel-tétellel kaphatnak aratási fehéráru-t (szalonnát), ha minden 50 kg. szalonna cilenében egy drb. 145-150 kg.-os hí-zott sertés beszolgáltatására kötelezett-séget vállalnak.

Arnyékos oldalon

Kakas Erzsébet versei

„Arnyékos oldalon” címmel izléses kiállítású verskötet jelent meg a közelmúltban Nagyváradon. A verskötet szerzője Kakas Erzsébet, akinek nevét a helyi lapokból ismeri már a város közönsége. A finoman muzsikáló versek közül mutatóban egyet itt közlünk:

HA A SZIV MEGDOBBAN

Ha valaki meghal, zúgnak a harangok,
 Ezek az életben a legfájdóbb hangok.
 Ha valaki boldog, eldicsekszik véle,
 S nem gondolja meg, hogy ugyanegy

Ha az idő száguld, ne sírjad a multat
 Hamarabb megjáród ezt a keresztútát
 Ha nagy a bánatod, miért omlik

Mikor mosolyogni ezerszerte könnyebb
 Ha a sziv megdobban, nem kell tőle
 Hisz egyedül ezért érdemes csak élni!

Bizonyos, hogy Kakas Erzsébet verseit szeretettel fogadja a közönség s a gonddal összeállított verskötet megérdemelt sikert arat.

Ünnepélyes csapatnapot tart a fogatolt vonatosztály

június 9. A fogatolt vonatosztály június 9-én csapatnapot tartott kaszárnyájában. A csapatnap ünnepélyei reggel 9 órakor tábori misével kezdődtek. A tábori szentmisét a szépen feldíszített fedett lovardában Boga József püspöki levéltáros mondta. A szentmise keretében ünnepi szentbeszédet is mondott, amelyben hangoztatta kötelességeinket, különösen a magyar honvéd kötelességét Istennel, hazával, nemzettel szemben. A csapatnap délután 3 órakor szórakoztató műsorral folytatódott.

Üszinte mozikritika

Az Actio Catholica 100. sz. filmkritikája

„PARDUC KISSASSZONY”. Sikamlós helyzetekkel telj svéd film, melyet a teljes erkölcsi kisiklástól már csak egy hajszál választ el.

„RAGASZKODOM A SZERELEMHEZ”. Ötletes felépítésű magyar vig-játék, néhány tulzzellemeskedett be-mondáson kívül kifogástalan, mondáson kívül kifogástalan.

Hirdetéseket telefonon nem vesz fel a Kiadóhivatal

A Futura bevásárló hálózata az új gabona értékesítési rendszerben is változatlanul folytatja közérdekű működését

Az új termésértékesítési rendellel kapcsolatban hírek jelentek meg, amely szerint az országos és körzeti kereskedői kijelölések megindultak volna. Ezzel kapcsolatban illetékes helyről úgy értesülünk, hogy a Futura egész országot felölelő bizományos hálózatához tartozó és úgy az Országos Központi Hitelszövetkezet, illetve a Hangya kötelékében működő gabona vásárlással foglalkozó, valamint egyéb agrárértékesítő szövetkezetek és magán bizományosok kijelölése ügyében a szükséges intézkedéseket a Futura központja fogja megtenni.

A Futura kötelékében vagy annak megbízásából működő bizományosoknak tehát nem szükséges bármiféle egyesületbe tagként akár belépni, akár pedig bármely igazolási eljárásnak magát alávetniök. A Futura bizományosként működő helyi kereskedők (Futura bizományosok) kijelölése ügyében kizárólag a Futura központja fog az illetékes hatóságnál eljárni.

RÁDIÓ

CSÜTÖRTÖK, JUNIUS 10.

Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
5.40 Ebresztő. Torna, Hírek., Közlemények. Reggeli zene.
10.15 Székesfehérvári Tűzoltózenekar.
11.15 A Rádiózenekar műsorából.
11.40 Külföldi híradó.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Weidinger Ede szalonzenekara.
15.00 Beszkárt zenekar.
16.00 Közművelődési előadássorozat.
17.00 Tibor Zoltán énekel.
17.20 A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadássorozata.
17.45 Vidák József cigányzenekara.
18.20 Németh Kálmán előadása.
18.40 Dessauer vonósnégyes.
19.00 Elfelejtett magyar zeneművek.
20.05 Látogatás Sidlo Ferenc műtermében.
20.15 Képzőművészeti táncműsor.
20.35 Dallos Sándor előadása.
20.50 Balletzene.
22.10 Hans Dünschede hegedül.
22.45 Csárdások.
23.00 Szimfonikus zenekar.

Budapest II.

- 19.00 Francia nyelvoktatás.
19.25 Horváth József előadása.
19.45 Munkásdalgyűjtemény.
20.15 Sárvári Dezső előadása.
20.30 Operaházi zenekar.

Most jelent meg:

Dr. Eröss Alfréd
összeállításában:

Egyház és élet

erdélyi katolikus évkönyv

Ara: 6 P.

Beszerezhető a Magyar Lapok kiadóhivatalánál.

GAZDASÁGI ÉLET

Mit tartalmaz a most megjelent textilrendelet?

Pontosan megállapították a minőségeket és a forgalom módjait

A hivatalos lap keddi száma közli az iparügyi miniszter és a közellátási miniszter közös rendeletét a polgári lakosság ellátására szükséges textilárak előállításáról. A rendelet felsorolja, hogy a polgári lakosság ellátására milyen textilárakat szabad előállítani. A 20 százaléknál több műszál felhasználásával előállított árukon az előállító, illetőleg feldolgozó iparosnak az árura erősített függőcímkén fel kell tüntetnie azt, hogy az áru műszálakat tartalmaz.

A rendelet hat melléklete sorolja fel

Használati utasítást kell mellékelni a kényes anyagokhoz

Fontos rendelkezés az, amely szerint az egyes szöveteknél a felhasznált fonóanyagkeveréket, a hivatalos jelzéseket, továbbá az előállító nevének kezdőbetűjét és végül az áru fogyasztói árát három méterenként — az áru megsértése nélkül el nem távolítható módon — az áru szélébe kell nyomni. Ezeket az adatokat a takarónál, a tompnál, a svájci sapkánál és a szövött vállkendőnél az árura erősített függő címkén kell feltüntetni. Műszál tartalmú áruknál az előállító iparos az áruhoz csomagol-

ás elkészíthető textilárakat. A gyapjú-szerű textiláraknál meghatározza a felhasználható fonóanyagot. Nyolc különböző keveréket állapít meg a rendelet. Az első keverék 10 százalék műszálból, 15 százalék pamutrongyból és 75 százalék gyapjúrongyból állítandó elő. A további keverékekben már van gyapjú, így például az ötösszamu keverékben 20 százalék a gyapjú, 10 százalék a műszál és 70 százalék a gyapjúrongy. Meghatározza a rendelet az előállítható és felhasználható fonal finomsági számát.

lászor, illetőleg szállításkor mosási, illetőleg használati utasítást mellékelni, mégpedig széles méterárúnál kétféleképpen, darabárúnál pedig darbonkint egyet-egyet. A mosási, illetőleg használati utasítás szövegét az Ipari Anyaghivatal a Textilközponttal egyetértve állapítja meg.

A ma hatályba lépett rendelet alapján előállított textilárakat az előállító iparos csak a Textilközpont engedélyével hozhatja forgalomba.

MI UJSÁG A PIACON?

Erős volt a felhozatal zöldség-félékben

Gyümölcsfélék. Erős felhozatal. 1 kg. disznóhús 3.30, 1 kg. juhhús 2.40, 1 kg. citrom 40—50, 1 kg. narancs 7.80, 1 kg. cseresznye 1.20—1.90, 1 kg. eper 2.30—3.

Zöldségfélék. Erős felhozatal. 1 kg. burgonya 1.05, 1 kg. borsó 1, 1 cs. répa 8—12, 1 cs. hagyma 6—12, 1 kg vaj bab 7—8 P, 1 kg. sóska 60 f., 1 kg pöszméte 1.50, 1 drb tök 1.30—2 P, 1 kg cékla 30, 1 kg. petrezselyem 40, 1 drb karalábé 6—12, 1 zeller 8—26, 1 kg. száraz bab 1.05, 1 csomó retek 22—36, 1 kg. spárga 3—4 P, 1 kg. spenót 40—60, 1 drb. kárfiol 2 P, 1 drb saláta 6—16.

Élő állatok. Semmi felhozatal. 1 szarvasm. vágó kg 1.20—1.40, 1 drb fejős tehén 900—1.400, 1 szopós borjú kg. 1.70, 1 pár kismalac 100—130, 1 drb igásló 350—1000, 1 drb parádés 1000—1800.

Kenyér. 1 kg. egységes 42 fill.

Szárnyasok. Gyenge felhozatal. 1 o. csirke kg. 4.60, hizott liba kg. 4.90, tyúk kg. 4, hizott ruca kg. 4.70, 1 drb tojás 22—24, kg. 4.20—4.50 P.

Hal-félék. Közepes felhozatal. 1 kg. sulyu ponty élő 5.60, 1 kg. csuka 5—5.50, 1 kg apró hal 3—4.60 P.

Tejtermékek. Gyenge felhozatal. 1 liter tej 40 fill. 1 kg. vaj 6.70—7.70, 1 kg. juhtúró 3.60—4.10, 1 kg. tehéntúró 1.26—1.36, 1 kg. tejfel 1.50—1.70, 1 kg. sajt. juh 3 P.

Húsarak. 1 kg. marhahús 3.70, 1

A Löblé-szeszgyár pere a magy. kir. kincstár ellen

Nagyvárad, június 9. Érdekes ügyet tárgyalt ma délelőtt a nagyváradai törvényszék dr. Hoványi József polgári egyesbírája. A per főszereplői: a Löblé-féle szeszgyár, mint felperes és a magy. kir. kincstár, mint alperes.

Az új monopóliumtörvény értelmében, melynek alapján az állam kisajátította az ipari szeszgyárakat, a kisajátítási árak megállapításánál a kisajátított szeszgyárak 1929—34. évi termelési eredményét veszik alapul. Minthogy a Löblé szeszgyárt annakidején a román hatóságok feketeszeszgyártás miatt bezárták a gyár az új monopóliumtörvény által előírt öt évből mindössze csak egy évig — az első esztendőben — dolgozott, a pénzügyminisztérium az újra üzembe helyezés óta elért tényleges termelési eredmény alapján állapította meg vele szemben a kisajátítási összeget, ami a kisebbmértetű termelés következtében csak mintegy 20 ezer pengőt tett ki.

A Löblé szeszgyár ezért pert indított a kincstár ellen. A mai tárgyaláson a törvényszék elrendelte annak szakértői megállapítását, hogy mi lett volna a minimális termelése a gyárnak abban az esetben, ha zavartalanul dolgozhatott volna a törvényben előírt 5 éven keresztül.

Visszaitéltek egy ingatlant a volt tulajdonosának

Nagyvárad, június 9. Vitéz Várady József honvédszaktiszt helyettes kérését adott be a nagyváradai törvényszék, amelyben a Vár közelében fekvő egykori házigatlanának visszaitélését kéri. Várady 1919-ben elmenekült Nagyváradról s házáat, amelyet annakidején 10 ezer aranykoronáért vett, kénytelen volt a reális értéknél jóval alacsonyabb ártól, 40 ezer leiert elköttyavetyélni Oláh György, román őrmesternek. Az ügyben ma délelőtt hozott ítéletet dr. Hoványi József tszéki bíró, mint polgári egyesbíró. Eszerint, a bíróság helyezett a keresetnek s visszaitélte Várady Józsefnek a per tárgyát képező ingatlant.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Új cserépkályhák készítését, cserépkályhák atrakását, szabadalmazott fűtőszekerezettel, készíti Bessenyei István kályhás, Huszár-utca 23. Telefon 29—89

Dr. Korompai József. Az örök élet érettségijén 3 P. Wimmer Anselm; Az élet teljessége 3 P. H. V. Moston; Az Údvözítő nyomában 2 kötetes arany metszéssel 18 P. Kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalában. 145

Nagybögöt vennék Immaculata Intézet Teleki-u. 13. 188

Jézszekekrényt nagyobb befogadóképességűt veszünk új vagy használt állapotban. Ajánlatok beküldendők a Nagyvárad Városi Vasut Üzletigazgatóságához, Nagyvárad, Sándor-u. 34. 186

Karikahajós varrógépet, jó állapotban megvételre keresek. Címre a kiadóba kérek. 173

Angoraszőr gubancot, bármilyen mennyiséget veszek Székely, Kapucinus u. 11. 172

Ingatlan

BEKÖLTÖZHETŐ 4 szobás, konyhás és fürdőszobás, kertes házat központban megvételre keresek. Címeket a kiadóba kérek. 923

Hűlőnifele

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 313

Allást nyec

Fényképezőtanulót négy középiskolai végzettséggel felvesz Major György, Rákóczi-ut 13. 169

Vegyí vasalónót, állandó munkára felveszek. Szilágyi, Szent János-utca 62. szám. 182

Összeadni és szorozni jól és gyorsan tudó, gépirásban lehetőleg jártas férfi vagy női munkaerőt azonnalra keresek. Jelentkezni délelőtt 8—10 óra között a Dohányváradudában, Belezny Antal-utca 9. sz. 187

KIADÓTULAJDONOS:

szent László-nyomda R-T.

Fő- és felelőszerkesztő: Dr. Paál Árpád

Kiadó: Dr. Scheffler Ferenc

Készült a Szent László-nyomda r. t. körtorgógépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.